

## VIZIJA RAZVOJA SLOVENIJE KOT EVROPSKEGA CENTRA ZA RAZVOJ POSAMEZNE VISOKE TEHNOLOGIJE

### UVOD

#### **Stanje**

Poglejmo zemljevid Evrope ali kar sveta - pogled na nekatere dežele nam zbudi asociacijo na gospodarsko moč določene branže, kot na primer Švica z urami, bankami in morda čokolado, Nemčija z avtomobili in ostalimi inženirskimi izdelki in tako naprej, nekatere dežele s svojimi kmetijskimi pridelki, močno kolonijalno preteklostjo, ki se še pozna v tradiciji obvladovanja trgov, spet druge z močnim turizmom. Slovenija nam razen samozavesti lastne državnice, prekrasne naravne konfiguracije in tega, kar vemo o njej sami, ne more pokazati primerljive slike z drugimi, saj smo od tu. Pa vprašajmo tujce na kaj jih asociira pogled na Slovenijo - odgovori bodo še največkrat povezani s potjo, prečkanjem državnice, kakšnim tehničnim zapletom z vinijeto, večji poznavalci pa bodo že omenili Bled in Postonjsko jamo. Skratka nič, kar bi nam lahko prineslo dobiček, kaj šele blagostanje.

#### **Potencial**

Razvojna strategija države je spisek vsega, kar je drugod bolj razvito kot pri nas in tistega, kar je splošen trend razvoja na posameznih področjih. Omenja praktično vse smeri v katere se širi svetovni razvoj. Naštevata torej vse, o čemer radi razmišljajo ljudje vseh strok, tako da ta strategija izgleda vsakomur simpatično in vzpodbudno. Med vrsticami pa zelo jasno preberemo, da bi v primeru realizacije šlo za sledenje svetovnega razvoja, ali pa za izvajanje stranskih raziskav saj tak raztros ne obeta uspeha v katerikoli smeri in se vprašamo kaj od tega je sploh mišljeno resno, saj vemo da vsega ne more biti.

Asociacije na trenutno gospodarsko moč držav in dežel po svetu se ne nanašajo le na stoletno tradicijo in zgodovino, nekaj zelo uspešnih tako v Evropi, kot v svetu je plod dela zadnjih let. Brez izjeme pa gre za uspeh v eni branži oziroma za en motiv na osnovi katerega se vrstijo poslovni dogodki.

Potencial je torej v preiščeni odločitvi vendar brez oklevanja na najvišjem nivoju o zgodbi, ki jo je sposobna ponuditi Svetu in/ali Evropi naša država. Najvišji nivo se tej odločitvi hote ali nehote izogiba, s tem nehote izgublja svoje volilno telo, država pa svojo moč navzven.

### CILJ

Cilj je postaviti centralno točko razvoja katere od visokih tehnologij za katere si prizadeva Evropa v Slovenijo, podobno kot je Silicijska dolina v domeni informacijske tehnologije in s tem postati prepoznavna točka v evropskem ali svetovnem merilu na enem ključnih področij bodočega sveta. Prepoznavna točka ne pomeni nujno držati v svojih rokah kapitala določenega področja, temveč je dovolj ponuditi domicil kapitalu znanja in vozlišču osebne komunikacije ustvarjalnih dialogov.

### POT DO CILJA

#### **Izhodišča**

Konkreten razvoj nekaterih tehnologij na laboratorijskem in industrijskem nivoju se že dogaja v različnih krajih Evropske unije, kot najbolj zainteresirane za npr. različne vrste alternativnega goriva ali pogona. Tudi pri nas je v teku več raziskav in razvojnih projektov. Poleg tega imamo tako pri nas kot drugod že pokazati precej parcialnih rezultatov.

Potreba po neki centralni točki razvoja se izrazito še ni pojavila, vendar je potencial že prisoten in to priložnost je že mogoče izkoristiti. V Evropi bo takšno točko prej ali slej nekdo postavil.

## **Metoda**

Ideja je podobna Silicijevi dolini v domeni informacijske tehnologije. V nekem trenutku razvoja je nekdo ustvaril potrebo po komuniciranju v povezavi z razvojem na eni geografski lokaciji. Ponuditi je potrebno izhodiščno infrastrukturo in na primeren način povabiti zainteresirano javnost.

## **Sredstva**

Izhodiščna infrastruktura predstavlja seme bodočega tehnološkega parka oziroma poslovnega središča. Potrebne so kapacitete skupnih in javnih dogodkov, namestitvene kapacitete, laboratorijski in poslovni prostori prvih gostujočih podjetij in raziskovalcev. Izhodiščna infrastruktura mora ponuditi vse potrebno vendar je v začetku dovolj v majhnih razsežnostih, dovolj je celo frekventno - tedensko ali mesečno - organiziranje dogodkov iste tehnološke teme na istem mestu.

Najprimernejše lokacije v Sloveniji bi bile morda v okolici Kranja (bližina letališča, Bleda) ali na Krasu (bližina morja, Area Science Park Trst).

Drugo pomembno sredstvo je izvedba povabila zainteresirane javnosti. Potrebna je usklajena, dobro pripravljena marketinška akcija, lobistične aktivnosti in organizacija dogodkov nove vrste v domeni ene od razvijajočih se tehnologij.

Potrebna finančna sredstva za realizacijo infrastrukture in komunikacije so majhna v primerjavi s sredstvi, ki jih država porabi za različne namene razvoja. Ves proračun bi lahko znašal nekaj deset milijonov evrov.

## **Nosilec**

Nosilec celotnega projekta je lahko le država ali njeno izvajalsko telo, saj gre za širok interes. Država lahko seveda razpiše izvedbo posamezne strokovne aktivnosti (infrastruktura in komunikacija), vendar mora ostati vodja celotnega projekta v imenu interesa svojih deležnikov do trenutka, ko projekt preide v fazo inercije, ko se začnejo aktivnosti in priliv akterjev odvijati brez umetne iniciative.

## **KORISTI**

- Prihodek iz podpornih storitvenih dejavnosti
- Razvoj infrastrukture
- Prepoznavnost na evropski in svetovni ravni
- Možnost direktnega vključevanja domačih raziskovalcev v raziskave prve vrste
- Pospešena pot iz krize
- Progresivna usmeritev razvoja države v zameno za sledljivost
- Nacionalna naftna družba lahko postane svetovni vzor preusmerjanja na okoljsko prijaznejša goriva ali pogone (z nadomeščanjem nafte z drugimi viri bo postala industrija goriva morda pomembnejša od avtomobilske industrije)

Slovenci smo imeli v času Avstro-Ogrske monarhije veliko prepoznavnost in ugled zaradi svojih obrtnih izdelkov lesne in kovinske galanterije, ki smo jo izdelovali za mesto Dunaj, preko njega pa smo bili zato prepoznavni širše v Evropi. Ugledni in prepoznavni smo bili tudi v času Jugoslavije po II. svetovni vojni - takrat po visoko tehnoloških izdelkih za trge vzhodnega bloka in Neuvrščenih. Danes napredka ne poseblja več proizvodnja, ampak središča kjer se odvija določen razvoj.